

Департамент інформаційної діяльності, культури,
національностей та релігій Хмельницької облдержадміністрації
Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека

Серія «*Бібліотечному фахівцю*»

ПЛАНУВАННЯ – 2025

Методичні матеріали

Випуск 21

Хмельницький
2024

УДК 025.12(083.92)(477.43)«2025»

П 37

Планування – 2025 : метод. матеріали. Вип. 21 : електрон. вид. / Департамент інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін., Хмельниц. ОУНБ ; уклад. Т. В. Грудецька, Ю. Б. Кучерук. – Хмельницький, 2024. – 40 с. – (Бібліотечному фахівцю).

Видання містить інформаційні матеріали та методичні рекомендації, які допоможуть фахівцям бібліотек вирішити питання, що виникають у процесі планування роботи на наступний рік.

Публікується за рішенням редакційно-видавничої ради Хмельницької ОУНБ, протокол № 6 від 29.11.2024 року.

Укладачі: *Грудецька Т. В., Кучерук Ю. Б.*

Редактор: *Маковська В. В.*

Відповідальна за випуск: *Чабан К. А.*

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК

Річний план публічної бібліотеки є комплексним документом. Кожна бібліотека самостійно обирає спосіб створення річного плану, але його реалізація торкається всіх учасників бібліотечної діяльності.

Плануючи роботу, варто звернути увагу на актуальні напрямки діяльності, які підвищують ефективність надання послуг та обслуговування користувачів:

1. Підтримка психологічної стабільності та психосоціальної допомоги.

Проведення тренінгів, семінарів і книжкових клубів на тему психологічного здоров'я, емоційної підтримки та подолання стресу, особливо для військових, ветеранів, ВПО та їхніх родин. Співпраця з психологами та соціальними службами для проведення консультацій і занять у бібліотеках. [Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?»](#), ініційована Оленою Зеленською, має на меті допомогти українцям знайти джерело сили. Пропонуємо включити в плани роботи такий напрямок діяльності бібліотеки як ментальне здоров'я, який може містити такі ключові аспекти:

✓ **психологічна підтримка та емоційне благополуччя** – створення куточків психологічного комфорту в бібліотеці, де користувачі можуть знайти інформацію про ментальне здоров'я, відпочити або зануритися в спокійну атмосферу для релаксації. Налагодити співпрацю з психологами для надання консультацій або проведення тренінгів з управління стресом, подолання тривожності та розвитку емоційної стійкості. Підготувати літературні підбірки та інформаційні ресурси, присвячені ментальному здоров'ю, психології та самопомозі, з доступом до онлайн-інформації;

✓ **соціальні програми для підтримки різних груп населення** – організувати групи підтримки для різних категорій користувачів, зокрема ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, людей елегантного віку, в яких можна обговорювати виклики, пов'язані з ментальним здоров'ям. Запланувати інтерактивні

заходи, такі як: арттерапія, бібліотерапія, майстеркласи з творчого самовираження;

✓ **підвищення обізнаності про mentale здоров'я** – проведення лекцій, вебінарів та круглих столів з експертами на теми, пов'язані з mentale здоров'ям, психологічною підтримкою, особистісним розвитком;

✓ **тренінги для бібліотекарів** з основ психологічної підтримки та навичок комунікації з користувачами, які опинилися в кризових ситуаціях;

✓ **створення бібліотечних ресурсних центрів**, де користувачі можуть отримати доступ до актуальних матеріалів, статей, досліджень, онлайн-курсів та відео на теми mentale здоров'я. Співпраця з місцевими психологічними центрами та організаціями для надання актуальної інформації про наявні послуги з психологічної допомоги;

✓ **розробка інклюзивних програм**, що враховують потреби людей з психічними розладами або емоційними труднощами, забезпечення доступу до відповідної літератури та інформаційних ресурсів. Організація та проведення спеціальних заходів для молоді та підлітків, які сприяють розвитку емоційної стійкості, подоланню тривожності та стресу;

✓ **співпраця з місцевими громадськими організаціями та професіоналами у сфері mentale здоров'я для проведення спільних заходів та програм з підтримки mentale здоров'я**. Організація «днів mentale здоров'я» у бібліотеці, де користувачі можуть отримати безкоштовні консультації від спеціалістів, взяти участь у лекціях та воркшопах.

Цей напрямок роботи бібліотеки допоможе не лише популяризувати інформацію про mentale здоров'я, а й стати важливим ресурсом підтримки для громади в умовах сучасних викликів.

2. Інклюзія та доступність.

Розробка програм для людей з обмеженими можливостями. Забезпечення доступності бібліотечних ресурсів для всіх категорій населення, включаючи зміну в просторі приміщень для людей з інвалідністю.

3. Популяризація читання та літературні заходи.

Організація заходів на підтримку читання, таких як: літературні вечори, зустрічі з авторами, книжкові виставки та форуми. Розвиток нових форм популяризації літератури, включаючи подкасти, онлайн-лекції, тематичні челенджі та флешмоби.

4. Екологічна освіта та сталий розвиток.

Впровадження програм з екологічної освіти, таких як: лекції про зміну клімату, сталий розвиток і екологічні ініціативи. Організація екологічних клубів та волонтерських заходів на підтримку чистоти довкілля.

5. Співпраця в громаді.

Підтримка громадських ініціатив, культурних і освітніх проєктів, що зміцнюють місцеві громади.

6. Розвиток професійної компетентності бібліотекарів.

Проведення навчальних тренінгів та вебінарів для підвищення кваліфікації працівників, зокрема у сфері цифрових технологій, психологічної підтримки та управління проєктами. Міжнародні обміни та участь у конференціях для вивчення кращих практик інших бібліотек.

Ці напрямки допоможуть бібліотекам ефективніше відповідати на сучасні виклики та забезпечувати користувачам важливі ресурси й підтримку.

7. Розвиток цифрових навичок та цифрової грамотності.

Впровадження цифрових послуг бібліотеками та організація навчань з цифрової грамотності в Хабах цифрової освіти.

Організація курсів і тренінгів з цифрової грамотності для різних вікових груп. Підтримка користувачів у використанні цифрових сервісів, електронних книг, онлайн-ресурсів. Впровадження нових онлайн-платформ і цифрових бібліотечних ресурсів.

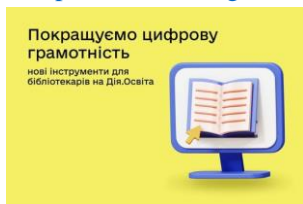
Сьогодні в області офіційно зареєстровано 320 бібліотек-Хабів. Тому рекомендуємо в плани роботи центральних

бібліотек запланувати розділ «Впровадження цифрової грамотності та розбудова Хабів цифрової освіти», а у планах роботи бібліотек-філій – «Впровадження цифрової грамотності». На порталі «Дія. Освіта» у 2024 році було презентовано нові інструменти для бібліотекарів – нова Рамка цифрової компетентності та тест Цифрограм для бібліотечних працівників.

Впровадження нових інструментів для бібліотечних працівників допоможе підвищити їхню кваліфікацію та ефективніше працювати з потребами сучасних користувачів.

Рамка цифрових компетентностей для бібліотекарів

(https://osvita.diia.gov.ua/uploads/1/9777ramka_dla_bibliotekariv.pdf)

Цифрова компетентність бібліотекаря – це здатність ефективно виконувати професійні обов’язки з використанням цифрових інструментів та ресурсів. Рамка допоможе бібліотекарям оцінити рівень цифрової компетентності, виявити прогалини в

знаннях та визначити сфери, які потребують покращення.

Рамка охоплює 5 сфер цифрових компетентностей, які містять 25 компетентностей і 3 рівні володіння.

1. Пошук та робота з інформацією – здатність знаходити, оцінювати та ефективно використовувати цифрові ресурси, зокрема онлайн-каталоги та бази даних.

2. Цифрова комунікація та співпраця – навички використання цифрових інструментів для комунікації з користувачами та колегами, організація онлайн-заходів.

3. Створення та управління цифровим контентом – здатність розробляти, створювати та управляти цифровими продуктами та ресурсами, зокрема вебсайтами й соціальними мережами.

4. Безпека та захист даних – знання правил захисту особистих даних користувачів та кібербезпеки, захист бібліотечних систем і ресурсів.

5. Інновації та цифрове лідерство – навички використання новітніх технологій для виконання професійних завдань та

впровадження інновацій у бібліотечну діяльність.

За основу взято європейську концептуально-еталонну модель цифрових компетентностей для громадян DigComp 2.2:1 The Digital Competence Framework for Citizens.

[Цифрограм для бібліотекарів](https://osvita.diiia.gov.ua/digigram-test/digigram-for-librarians)

(<https://osvita.diiia.gov.ua/digigram-test/digigram-for-librarians>)

Цифрограм для бібліотекарів – це зручний інструмент для виявлення сильних сторін та прогалин у володінні професійними цифровими навичками у сфері бібліотечних послуг. Тест допоможе оцінити рівень цифрових знань та навичок, визначити сфери, що потребують покращення, та планувати подальший професійний розвиток.

Запитання цифрограму сформовані у 5 сфер:

Сфера 1. Інформаційно-аналітична цифрова майстерність є основоположною сферою компетентностей бібліотечного працівника, яка передбачає критичне ставлення до інформації, ефективні стратегії пошуку та аналізу даних у цифровому просторі. У цій сфері бібліотекарі вчать розпізнавати та оцінювати якість інформації, розвивають навички критичного мислення та вміння працювати з різними цифровими джерелами. Також ця сфера акцентує на важливості розуміння цифрової безпеки і приватності, що є ключовими аспектами в сучасному інформаційному суспільстві. Опанування цих компетенцій дає змогу бібліотекарям бути надійними провідниками у світі інформації та надавати кваліфіковану допомогу користувачам.

Сфера 2. Професійна цифрова комунікація і співпраця є ключовою сферою, яка підкреслює значення ефективного використання цифрових інструментів бібліотекарем для ведення онлайн-діалогу, обміну інформацією, ідентифікації потреб користувачів та інтеграції різноманітних цифрових інструментів у процесах проектування та управління проектами. Важливим є вміння підготувати спеціальні повідомлення, як-от: пресрелізи та пострелізи, а також забезпечити їх чіткість і привабливість для медіа. Ефективна комунікація із журналістами, що вимагає розуміння цінності та релевантності, може сприяти широкому висвітленню подій та проектів бібліотеки. Водночас не менш

важливою є внутрішня комунікація з колегами та партнерами для координації спільних зусиль. У цій сфері бібліотекар виконує роль інформаційного моста, що з'єднує різні групи зацікавлених осіб, а також підкреслює важливість адаптації до мінливого цифрового світу.

Сфера 3. Технологічна креативність і управління контентом є критично важливою сферою для бібліотечних працівників, оскільки вона вимагає не лише глибокого розуміння сучасних технологій, а і креативного підходу до їх застосування. У цій сфері бібліотекарі повинні володіти навичками створення, редагування та управління різноманітним цифровим контентом, включно з текстом, зображенням, аудіо- та відеоматеріалами. Важливим аспектом є здатність адаптувати цей контент до потреб різних аудиторій, забезпечуючи його доступність і зрозумілість. Також важливим є вміння ефективно управляти цифровими ресурсами бібліотеки, забезпечуючи їх належне зберігання, класифікацію та доступ для користувачів. Ця сфера підкреслює необхідність не лише технічної компетентності, а і креативного підходу у використанні технологій для розширення можливостей бібліотеки та залучення ширшої аудиторії.

Сфера 4. Цифрова освіта та навчання – це сфера, яка відображає роль бібліотечного працівника як провідника у сфері освіти та розвитку цифрових навичок. Вона охоплює розуміння і застосування цифрових інструментів для навчання, вміння розробляти та проводити освітні програми, а також забезпечення доступу до якісних цифрових ресурсів для самоосвіти користувачів. Бібліотекарі повинні вміти використовувати цифрові платформи для дистанційного навчання, розуміти методики ефективного онлайн-викладання, а також сприяти розвитку інформаційної грамотності серед користувачів. Ця сфера також охоплює знання про концепції відкритого доступу, електронних освітніх ресурсів та підтримку навчального процесу через цифрові технології. Отже, бібліотекар відіграє важливу роль у розвитку освітнього середовища та підвищенні цифрової компетентності в суспільстві.

Сфера 5. Цифрове лідерство і інноваційне управління – це сфера, що відкриває нові горизонти для бібліотечних працівників у ролі керівників та інноваторів у цифровому просторі. Ця сфера охоплює розуміння сучасних технологічних трендів, здатність ініціювати та впроваджувати інноваційні проекти, а також лідерство у формуванні цифрової стратегії бібліотеки. Важливим аспектом є вміння бібліотекаря адаптуватися до швидко змінюваного цифрового середовища, прогнозувати майбутні тенденції та розвивати бібліотечні послуги відповідно до них. Цифрове лідерство передбачає ефективне управління командами, здатність надихати та мотивувати колег до впровадження нових підходів у роботі, а також розбудову міцних партнерських відносин з іншими організаціями та інституціями для спільного розвитку інноваційних проектів.

У зв'язку з тим, що строк дії воєнного стану в Україні продовжено до 7 лютого 2025 року (Указ Президента України від 28 жовтня 2024 року № 740/2024 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» <https://www.president.gov.ua/documents/7402024-52657>)

рекомендовано запланувати роботу бібліотек з урахуванням ситуації в країні. Ось декілька ідей для планування роботи бібліотеки на 2025 рік, які включають волонтерську допомогу, підтримку Збройних сил України та роботу з внутрішньо переміщеними особами (ВПО).

Підтримка Збройних сил України – створити спеціальний простір або «Куточок для військових» у бібліотеці, де можна буде розміщувати інформаційні матеріали про права та соціальну підтримку військових, а також проводити зустрічі з ветеранами та волонтерами, організовувати вечори пам'яті, виставки та лекції на теми, пов'язані з історією захисту України та героїчними діями українських військових.

Продовжується Всеукраїнська акція «**Бібліотека українського воїна**». Варто запланувати збір книг, які будуть передані нашим захисникам.

Волонтерська допомога – створення так званого «волонтерського хабу» у бібліотеці, де можна координувати

допомогу для військових та внутрішньо переміщених осіб, організувати зустрічі волонтерів, збір гуманітарної допомоги та співпрацю з громадськими організаціями та установами для налагодження взаємодії бібліотеки з ними, в тому числі і проведенні спільних заходів: курси з першої медичної допомоги, психологічної підтримки, базових юридичних знань, правової допомоги.

Підтримка внутрішньо переміщених осіб (ВПО) – розробити програми діяльності з даною категорією користувачів, включаючи мовні курси, тренінги з професійної перепідготовки. Надавати інформацію про місцеві сервіси та можливості працевлаштування. Долучати до спільноти, створити комунікаційні групи, в яких інформуватимете про актуальні питання вашої територіальної громади. Також можна створити інформаційні теки та дорожню карту. Запланувати співпрацю з місцевими волонтерськими та благодійними організаціями для підтримки ВПО.

Для підвищення власного фахового рівня в плани роботи обов'язково включіть участь у регулярних освітніх заходах для бібліотекарів, присвячених актуальним темам в бібліотечній справі від [Української бібліотечної асоціації](#) та головного методичного центру для бібліотекарів Хмельницької області – [Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки](#).

ОБЛАСНІ ЗАХОДИ З ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ БІБЛІОТЕКАРІВ

Обласний конкурс

- «Бібліотека і Вікіпедія»

квітень – вересень

Форуми

- Обласний форум до Всесвітнього дня книги та авторського права «**Книжкова весна на Хмельниччині**»;

квітень

• XVII Обласний форум бібліотекарів Хмельниччини до Всеукраїнського дня бібліотек

вересень

Обласні заходи

• Міжобласний онлайн-семінар «**Розвиток спроможності бібліотек-Хабів цифрової освіти**»

База проведення: Хмельницька ОУНБ, Чернівецька ОУНБ ім. М. Івасюка

квітень

• Обласний семінар завідуючих методично-бібліографічними відділами та фахівців, які відповідають за методичну роботу в бібліотеках територіальних громад «**Бібліотека: традиції кризь призму сучасних викликів**»

База проведення: Хмельницька ОУНБ

червень

• Обласний семінар керівників, завідуючих центральними бібліотеками територіальних громад «**Взасодія бібліотек з інститутами громадянського суспільства: вимога часу**»

База проведення: Хмельницька ОУНБ, ЦБ Полонської міської ради

вересень

• Обласний онлайн-семінар бібліографів-краєзнавців центральних бібліотек територіальних громад «**Пріоритети інформаційно-бібліографічної та краєзнавчої роботи в контексті часу**»

База проведення: Хмельницька ОУНБ

жовтень

• День керівника центральної бібліотеки

База проведення: Хмельницька ОУНБ

грудень

Заходи з підвищення кваліфікації в рамках обласної програми «Обласна бібліотека – бібліотекам села»

В рамках підвищення кваліфікації працівників, Хмельницькою ОУНБ, як головним методичним центром для

публічних бібліотек області, розроблена комплексна програма «Обласна бібліотека – бібліотекам села». В рамках програми передбачені тематичні заходи різних форм та тем актуальних в умовах сьогодення:

- онлайн-тренінг для координаторів Хабів цифрової освіти Хмельницької області в рамках проєкту «Здобуття цифрових навичок у бібліотеках-Хабах цифрової освіти»

травень

- методично-практичні онлайн-заняття в рамках онлайн-клубу «Сучасний методист»

червень, грудень

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА БІБЛІОТЕК

1. «Краща книга Хмельниччини – 2024» (обласне інтернет-анкетування)

березень – квітень

2. «Наслідки війни: зруйновані/постраждали бібліотеки внаслідок збройної агресії росії проти України» (обласне вивчення)

лютий

3. «Аналіз актуальності вебсайтів, блогів, сторінок бібліотек Хмельниччини в соціальних мережах» (моніторинг)

листопад – грудень

4. Щоквартальні маркетингові розвідки:

- «Стан інформатизації бібліотек області»;
- «Результати вилучення російської книги з фондів публічних бібліотек»;
- «Організація роботи Хабів цифрової освіти».

5. Моніторинги:

- «Актуалізація даних адресної частини системи ЕСМаР бібліотек територіальних громад»

листопад

- «Аналіз даних електронної системи моніторингу в публічних бібліотеках»

I-II квартал

- «Підвищення кваліфікації бібліотечних спеціалістів області» (моніторинг в рамках діяльності онлайн-клубу «Сучасний методист»

вересень – жовтень

МОНІТОРИНГИ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК

- Експертно-діагностичний аналіз:
Нетішинська територіальна громада *жовтень*
- Тематичне вивчення «Організація бібліотечного обслуговування в бібліотеках громади»:
 - Наркевицька селищна територіальна громада *липень*
 - Миролюбненська сільська територіальна громада *вересень*
 - Староостропільська сільська територіальна громада *травень*

ТЕМИ ПРОБЛЕМНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА КОНСУЛЬТАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОУНБ, *підготовлені у 2024 році*

Спеціалісти Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки розробили низку консультацій і готові взяти участь у виїзних методичних днях, семінарах, практикумах на базі центральних бібліотек по замовленню. Пропонуємо перелік підготовлених консультацій:

1. Професійна етика сучасного бібліотекаря.
2. Централізація бібліотек та її роль у розвитку мережі бібліотек.
3. Бібліографічні електронні ресурси на допомогу користувачам бібліотеки.

4. Сучасний бібліографічний потенціал наукової бібліотеки на допомогу бібліотечним працівникам бібліотек територіальних громад.

5. Можливості інтернету для повного і якісного задоволення інформаційних потреб сучасних користувачів.

6. Популяризація української книги як чинник виховного впливу бібліотеки.

7. Інтернет-ресурси на допомогу популяризації здорового способу життя.

8. Сучасна форма передачі інформації: прес-кліпінг.

9. Організація бібліотечного фонду в публічних бібліотеках відповідно до потреб жителів територіальних громад: діяльність на оновлення та актуалізацію.

10. Формування іміджу бібліотеки за допомогою соціальної мережі «Фейсбук».

11. Складання бібліографічних показників малих форм краєзнавчого характеру.

12. Правопросвітницькі заходи в публічній бібліотеці.

13. Практичне використання штучного інтелекту ChatGPT у бібліотечній роботі.

14. Використання дистанційних платформ для підвищення кваліфікації бібліотечних працівників.

15. Роль бібліотеки в популяризації творчості митців Поділля.

16. Арттерапевтична складова психологічної підтримки користувачів в умовах соціальних потрясінь.

17. Формування, облік та індексація бібліотечних фондів.

18. Створення облікового службового каталогу для центральних бібліотек територіальних громад.

19. Взаємодія з програмою ZOOM (реєстрація, налаштування, використання).

Повний перелік тематики консультацій за посиланням:

http://ounb.km.ua/biblio/list_konsult.php.

Плануючи роботу, варто орієнтуватися на календарні і пам'ятні дати світового, державного і місцевого значення, цільові програми і проекти.

МІЖНАРОДНІ ДАТИ ООН

Міжнародні дати ООН – спеціальні заходи і пам’ятні дати, які оголошуються Генеральною Асамблеєю з метою залучення уваги до проблем інтернаціонального значення та спрямовані на привернення уваги світу до конкретних важливих проблем. Існують міжнародні десятиліття, роки, місяці, дні.

У 2024 році Генеральна Асамблея Організації Об’єднаних Націй (ООН) прийняла резолюцію, яка проголошує 2025 – 2036 роки **десятиліттям дій для наук про кріосферу на 2025 – 2034 роки**. Резолюція спрямована на вирішення проблем, пов’язаних з таненням льодовиків і змінами в кріосфері, шляхом просування відповідних наукових досліджень і моніторингу.

Міжнародні десятиліття:

2016 – 2025 – дій Організації Об’єднаних Націй з проблем харчування;

2016 – 2025 – третє десятиліття промислового розвитку Африки;

2018 – 2027 – третє десятиліття щодо боротьби за ліквідацію бідності;

2018 – 2028 – дій «Вода для сталого розвитку»;

2019 – 2028 – щодо сімейних фермерських господарств;

2019 – 2028 – світу на згадку про Нельсона Мандела;

2021 – 2030 – науки про океан в інтересах сталого розвитку;

2021 – 2030 – по відновленню екосистем;

2021 – 2030 – дій з безпеки дорожнього руху;

2021 – 2030 – четверте Міжнародне десятиліття за викорінення колоніалізму;

2021 – 2030 – здорового старіння Організації Об’єднаних Націй;

2022 – 2032 – мов корінних народів;

2024 – 2033 – наук на користь сталого розвитку;

2025 – 2034 – боротьби з піщаними та курними бурями;

2025 – 2034 – дій на підтримку кріосферних наук

(<https://www.un.org/ru/observances/international-decades>).

Міжнародні роки:

- 2025 – Міжнародний рік миру та довіри (резолюція ООН 78/266);
- 2025 – Міжнародний рік збереження льодовиків (резолюція ООН 77/158);
- 2025 – Міжнародний рік кооперативів (резолюція ООН 78/175).

Події світової історії:

75 років з часу підписання Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Європейської конвенції з прав людини) (04.11.1950);

50 років з часу підписання Гельсінського акта – Заключного акта Наради з безпеки і співробітництва в Європі, день утворення ОБСЄ (01.08.1975).

Джерело:

https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародні_роки_ООН.

ЮНЕСКО назвала Ріо-де-Жанейро (Бразилія) Всесвітньою столицею книги на 2025 рік (<https://www.unesco.org/ru/articles/yunesko-nazvala-rio-de-zhaneyro-vsemirnoy-stolicey-knigi-na-2025-god>).

На державному рівні оголошено десятиліття:

2018 – 2028 – української мови (Указ Президента України № 156/2018 від 31.05.2018 р.).

Пріоритетом у роботі залишаються напрямки, обґрунтовані у Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України», «Довгостроковій стратегії розвитку української культури – стратегія реформ», Стратегії розвитку читання на 2023 – 2032 роки, «Читання як життєва стратегія» (розпорядження від 03 березня 2023 р. № 190-р) та операційного плану її реалізації, розробленої Міністерством культури та інформаційної політики.

При плануванні необхідно звернути увагу на **обласні програми регіонального розвитку** та запланувати заходи в підтримку реалізації даних програм.

ПРОГРАМИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, ЯКІ ПРОДОВЖУЮТЬ ДІЯТИ У 2025 РОЦІ

1. **Програма розвитку культури і духовності** Хмельницької області на 2024 – 2026 роки: наказ начальника облвійськкадміністрації від 18.12.2023 № 331/2023-н (джерело: https://www.adm-km.gov.ua/doc/orders/2023/12/331n_181223_1.pdf).

2. **Стратегія регіонального розвитку** Хмельницької області на 2021 – 2027 роки: рішення від 20.12.2019 № 49-29/2019 (джерело: <https://km-oblrada.gov.ua/ctrategiya-regionalnogo-rozvitku-khme/>).

3. **Антикорупційна програма** Хмельницької обласної ради на 2022 – 2025 роки: рішення від 22.12.2021 № 63-7/2021 (джерело: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2022/02/Hmelnytska-oblasna-rada-.pdf>).

4. **Цільова комплексна програма** розвитку освіти Хмельницької області на 2021 – 2025 роки: рішення від 24.09.2020 № 39-34/2020.

5. **Обласна комплексна програма** соціального захисту населення на 2021 – 2025 роки: рішення від 24.12.2020 № 8-2/2020.

6. **Про програму охорони** навколишнього природного середовища Хмельницької області на 2021 – 2025 роки: рішення від 08.04.2021 № 43-4/2021.

7. **Про комплексну програму** профілактики правопорушень та боротьби зі злочинністю на території Хмельницької області на 2021 – 2025 роки: рішення від 08.04.2021 № 53-4/2021.

8. **Про цільову програму забезпечення** пожежної безпеки населених пунктів та об'єктів усіх форм власності, розвитку інфраструктури підрозділів пожежної охорони у Хмельницькій області на 2021 – 2025 роки: рішення від 08.04.2021 № 55-4/2021.

9. **Про програму розвитку боксу** Хмельницької області на 2021 – 2025 роки: рішення від 08.04.2021 № 58-4/2021.

10. **Про програму розвитку** дитячо-юнацького футболу у Хмельницькій області на 2021 – 2025 роки: рішення від 16.06.2021 № 48-5/2021.

11. **Про обласну комплексну програму** підтримки сім'ї, запобігання та протидії домашньому насильству на період до 2025 року: рішення від 15.09.2021 № 50-6/2021.

12. **Про програму збереження** об'єктів культурної спадщини Хмельницької області на 2021 – 2025 роки: рішення від 15.09.2021 № 52-6/2021.

13. **Про програму розвитку** туризму Хмельницької області на 2021 – 2025 роки: рішення від 15.09.2021 № 53-6/2021.

14. **Про обласну програму** «Спортивний майданчик» на 2022 – 2026 роки: рішення від 15.09.2021 № 54-6/2021.

15. **Про програму сприяння розвитку** добровільної пожежної охорони, популяризації добровольчого пожежного руху в населених пунктах Хмельницької області на 2022 – 2026 роки: рішення від 22.12.2021 № 44-7/2021.

16. **Про програму розвитку волейболу** у Хмельницькій області на 2022 – 2026 роки: рішення від 22.12.2021 № 45-7/2021.

17. **Про обласну цільову соціальну програму** «Молодь Хмельниччини» на 2022 – 2025 роки: рішення від 22.12.2021 № 47-7/2021.

18. **Про цільову соціальну програму** національно-патріотичного виховання у Хмельницькій області на 2022 – 2025 роки: рішення від 22.12.2021 № 48-7/2021 (джерело: http://osvita.adm-km.gov.ua/doc/program_bychovanya.pdf).

19. **Про програму підвищення** енергоефективності Хмельницької області на 2022 – 2026 роки: рішення від 22.12.2021 № 49-7/2021.

20. **Про програму** «Питна вода Хмельниччини» на 2022 – 2026 роки: рішення від 22.12.2021 № 50-7/2021.

Джерело: <https://km-oblrada.gov.ua/programi-regionalnogo-rozvitku/>.

КАЛЕНДАРНІ, ПАМ'ЯТНІ ТА ЮВІЛЕЙНІ ДАТИ

Пам'ятні дати, які відзначаються у 2025 році на державному рівні, визначені постановою Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2024 – 2025 роках» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3536-20#Text> (Додаток № 2).

Дні пам'яті:

- 250- роковини з часу руйнування російською імперською армією Запорізької Січі (15.06.1775);
- 10 років з часу завершення боїв за Донецький аеропорт під час російсько-української війни (січень 2015 року, День пам'яті – 20.01.2025).

КРАЄЗНАВЧІ ДАТИ

Краєзнавча робота бібліотеки включає висвітлення історичного, природничого, географічного, народознавчого, літературного, мистецького напрямків роботи у задоволенні читацьких запитів та популяризації. При плануванні даної роботи варто ознайомитися з основними подіями та включити їх популяризацію в план роботи на наступний рік.

Краєзнавчі дати та події Хмельниччини щорічно акумулюються та висвітлюються у довідково-інформаційному виданні «Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини». При плануванні подій на 2025 рік варто врахувати видання 2020, 2015 року, які в повнотекстовій версії розміщені на сайті Хмельницької ОУНБ (www.ounb.km.ua) у розділах «Ресурси» – «Наші видання» (<http://ounb.km.ua/vidanya/index.php>) та «Краєзнавчий календар» (http://ounb.km.ua/kr_calendar/index.php).

У 2025 році виповнюється:

- 785 років з часу першої писемної згадки про Бакоту, центр Подністровського Пониззя у XII – XIII ст. (1240);

- 640 років з часу проголошення Кам'янця (м. Кам'янець-Подільський) столицею Поділля (1385);
- 570 років тому Ярмолинці отримали Магдебурзьке право (1455);
- 485 років з часу документальної згадки про Головчинецький православний монастир (1540);
- 430 років з часу відкриття братської школи в м. Кам'янець-Подільський (1595);
- 430 років з часу поширення селянсько-козацького повстання під проводом С. Наливайка на Летичів, Меджибіж, Остропіль, Старокостянтинів та інші міста й села Північно-Західного Поділля і Південної Волині;
- 430 років з дня народження Богдана Хмельницького (1595 – 1657) – гетьмана України, державного діяча і полководця;
- 425 років з дня народження Максима Кривоноса (бл. 1600 – 1648) – козацького ватажка. У битві під Пилявцями (1648) його військо отримало перемогу над поляками;
- 415 років з дня народження Натана бен Мойсея Ганновера (1610 – 1683) – історика, письменника, єврейського літописця, автора хроніки історичних подій 1648 року на Україні. Народився у м. Ізяслав;
- 290 років з дня народження Якова Гнатовича Гловацького (Головацького) – живописця, уродженця селища Віньківці;
- 270 років з дня народження Єжи Ігнаци Мархоцького (1755 – 1827) – поміщика, ініціатора господарських, суспільних і релігійних реформ у своїх володіннях, видавця. Народився в Тарноруді Кам'янецького повіту. У 1790 році оселився у Миньковецькому маєтку, який очистив від боргів і у 1791 – 1804 рр. перетворив на удільне володіння – «Миньковецьку державу» з центром у Миньківцях;

- 215 років з дня народження Густава Белькне (1810 – 1875) – дослідника природи Поділля XIX ст., перекладача, автора праць «Короткий нарис історії натуральної Кам'янця-Подільського», «Нарис історії натуральної Кам'янця-Подільського». Народився у с. Пилява Хмельницького району;
- 215 років з дня народження Олександра Івановича Песке (1810 – 1888?) – архітектора. У 1864 році розробив проєкт Новопланівського мосту у м. Кам'янець-Подільський;
- 185 років з дня народження Дмитра Михайловича Освальда (1840 – 1891) – інженера, архітектора Подільської єпархії;
- 185 років з дня народження Едмунда Федоровича Фаренгольца (1840 – 1912) – лікаря-хірурга, доктора медицини, члена Подільського товариства лікарів, краєзнавця Поділля. Народився у м. Кам'янець-Подільський;
- 185 років з дня народження Олексія Олексійовича Казакова (1840 – 1874) – архітектора. У 1865 – 1871 рр. працював молодшим архітектором відділення Подільського губернського правління;
- 180 років з дня народження Митрофана Васильовича Сіماشкевича (1845 – 1933) – відомого історика, етнографа, краєзнавця Поділля, педагога, члена Подільського єпархіального історико-статистичного комітету (1871 – 1902). У 1869 – 1888 рр. жив у Кам'янці-Подільському, був ректором духовної семінарії (1877 – 1884), редактором «Подольских епархиальных ведомостей»;
- 175 років з дня народження Стефана Михайловича Маковецького (1850 – 1949) – вченого-ботаніка, паркознавця, одного із засновників Подільського товариства природодослідників. Народився у с. Михайлівка Кам'янець-Подільського району;

- 175 років з дня народження Василя Васильовича Сазонова (1850 – ?) – інженера-архітектора. У 1883 – 1885 рр. працював губернським, єпархіальним архітектором м. Кам'янець-Подільський;
- 160 років з часу створення на базі Кам'янець-Подільської духовної семінарії Подільського єпархіального історико-статистичного комітету, який розпочав організоване дослідження Поділля (1865);
- 155 років з часу заснування Понінківської папірні, нині ТОВ «Понінківська картонно-паперова фабрика» (1870);
- 155 років з дня народження Лева Михайловича Сибірякова (Співака, 1870 – 1938) – співака, соліста Маріїнського театру в Петербурзі, професора Варшавської консерваторії. Народився у м. Полонне;
- 150 років з дня народження Порфирія Яковича (1875 – ?) – начальника дивізії Дієвої армії УНР. Народився у с. Западинці Волинської губернії;
- 140 років з дня народження Василя Андрійовича Сочинського (1885 – 1938) – просвітника, секретаря Подільської «Просвіти» (1908 – 1914 рр.), організатора і керівника видавництва «Дністер». Народився у с. Мала Кужелівка Кам'янець-Подільського району;
- 135 років з дня народження Миколи Степановича Гавришка (1890 – ?) – старшини Дієвої армії УНР. Народився у с. Охрімівці Летичівського повіту Подільської губернії;
- 135 років з дня народження Дмитра Івановича Бузька (1890 – 1937) – українського письменника. Літературну діяльність розпочинав на Поділлі. У 1921 р. працював асистентом Кам'янець-Подільського інституту народної освіти. Був репресований;
- 135 років з часу відкриття лікарні у селищі Ярмолинці;
- 130 років з дня народження Дмитра Демчука (1895 – 1963) – українського громадсько-політичного діяча, сотника Армії УНР, провідного діяча Ліги Українських

- Націоналістів. Народився у с. Цвітоха Заславського повіту Волинської губернії;
- 130 років з дня народження Марії Іванівни Морської (П'єткевич-Фессінг, 1895 – 1932) – української актриси. Народилася в Острополі (нині Старому Острополі) Хмельницького району;
- 130 років з часу заснування Полонського заводу художньої кераміки;
- 115 років з часу заснування Понінківської лікарні;
- 110 років з дня народження Дениса Петровича Глюзицького (1915 – 1943) – активного організатора підпільної боротьби проти нацистських окупантів на території Славутчини. Народився у с. Новоставці Хмельницького району;
- 100 років з дня народження Василя Остаповича Кравчука (1925 – 2008) – заслуженого лікаря України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки. Народився у с. Малі Мацевичі Хмельницького району;
- 100 років з часу заснування Старосинявської центральної бібліотеки;
- 95 років з часу введення в експлуатацію Хмельницької макаронної фабрики (1930);
- 95 років тому став до ладу ВАТ «Віньковецький консервний завод»;
- 95 років з часу заснування газети «Нове життя». Виходить у селищі Чемерівці Кам'янець-Подільського району;
- 95 років з часу супротиву селян Поділля під назвою «Волинки, або Бабські бунти» проти здійснення колективізації;
- 90 років з часу заснування газети «Красилівський вісник» (м. Красилів);
- 90 років з часу заснування Новоушицького технікуму механізації сільського господарства;

- 75 років з часу заснування Центральної публічної бібліотеки ЦБС Хмельницької міської територіальної громади;
- 65 років з часу заснування Лозівського інструментального заводу Хмельницького району (1960);
- 55 років тому у Кам'янці-Подільському було споруджено найвищий міст в Україні, що отримав назву «Лань, що біжить» (1970);
- 55 років з часу заснування обласного театру ляльок, нині Хмельницький академічний обласний театр ляльок (1970, листопад);
- 35 років з часу заснування Хмельницького обласного осередку Спілки поляків України (1990, травень);
- 25 років з часу заснування Нетішинського міського краєзнавчого музею.

КОНСУЛЬТАЦІЇ

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В БІБЛІОТЕЦІ

У липні 2019 р. Уряд України схвалив Стратегію популяризації української мови до 2030 р. «Сильна мова – успішна держава». Цю стратегію розробили та ухвалили з метою «забезпечення єднання українського суспільства та зміцнення його української ідентичності, утвердження української мови на всій території України». Так історично склалося, що на сьогодні це питання є досить актуальним.

Для бібліотек популяризація української мови та літератури – це звичайна традиційна робота, яка проводиться постійно.

Проте з початком повномасштабного вторгнення російської армії на територію Української держави потреба у популяризації української літератури та української мови

збільшилася, в тому числі і кількість читачів, які надають перевагу україномовній літературі, перевищила в декілька разів. Навіть ті користувачі, які читали російську художню літературу починають виявляти бажання читати українською, але за умови, що ця книга буде професійно перекладена. Також це стосується сучасних зарубіжних авторів, твори яких в українському перекладі набагато вдаліші, аніж в російському.

Сьогодні ми спостерігаємо великий попит на українську книгу сучасних письменників, таких як: Василь Шкляр, Юрій Андрухович, Оксана Забужко, Андрій Кокотюха та письменників-воїнів. Ці автори звичайно не потребують голосної реклами в літературі.

Проте в популяризації українськомовної книги, потреба є, і не має значення чи це художня книга, чи галузева. Бібліотекам варто використовувати усі методи і можливості піару. Кожен бібліотекар, як і кожна культурна і освічена людина, може і повинен бути промоутером українського читання у своєму місті, колі друзів, родині.

Бібліотекарі використовують різноманітні форми популяризації сучасної української літератури, але потрібно враховувати, що 80 % інформації людина сприймає за допомогою зору. Навіть ті читачі, які не полюбляють самотійно шукати книжки у каталогах, обов'язково зупиняться біля добре, зі смаком оформленої виставки. Саме книжкові виставки створюють позитивний імідж бібліотеки, а гарно, фахово підібрана книжкова виставка і поготів.

Сьогодні, окрім традиційних книжкових виставок, проводяться і: виставки-персоналії, -діалог, -панорама, -вікторина, -кросворд, -гра, -мандрівка та інші. Можна оформити книжкові виставки, які цікаво доповнити підручними засобами. Це можуть бути: друкарська машинка, старе бра чи перо та окуляри, дана інсталяція звичайно зразу впадає в око будь-якого читача.

Наразі багато книг українських авторів екранізуються, тому актуальною буде постійно діюча тематична полиця «Українська класика на екрані». Після перегляду кінофільмів, створених на основі творів українських письменників, читачі

зазвичай обов'язково для порівняння цікавляться цією книгою. Так, наприклад, у 2023 р. вийшов на екрани фільм «Довбуш», доречним буде підготувати виставку однієї книги, або ж підготувати віртуальну виставку, в якій можна використати як книги різних авторів про галицького опришка, так і кадри із фільмів, які екранізувалися раніше.

Увазі користувачів можна запропонувати гарно оформлену виставку книг-ювілярів з досвіду Хмельницької ОУНБ. Така виставка завжди зацікавлює читача та звертається увага на рік написання роману.

Окрім книжкових виставок для активних читачів та студентської і учнівської молоді доречно проводити презентації книг як українських авторів, так і зарубіжних у перекладі на українську мову, на які запрошуються перекладачі, укладачі та письменники. Під час таких зустрічей читач може поставити запитання, які стосуються виданої книги; що наштотхнуло автора на висвітлення даної тематики у своєму романі.

Враховуючи умови під час повномасштабної російсько-української війни все більше громадян вирішують перейти на українську мову. Окрім того, що гарною практикою вдосконалення мови є саме читання українськомовної книги, варто все ж звернути увагу на створення клубів за інтересами з вдосконалення розмовної української.

Так, наприклад, бажання не говорити мовою країни агресора спонукало створенню на базі Хмельницької ОУНБ розмовного клубу української мови «Скажи мені українською».

Для реєстрації учасників клубу було створено Google Форму, виставлено оголошення на сторінці бібліотеки та поширено у соцмережах. І уже 4 травня 2022 р. відбулося перше заняття розмовного клубу «Скажи мені українською». Заняття клубу відвідувало близько 40 учасників, серед яких внутрішньо переміщені особи з різних куточків України: Харків, Краматорськ, Северодонецьк, Дружківка, Дніпро, Київська область та інші. Вікова категорія учасників складала від 13 до 83 років.

Коучем перших восьми занять був філолог, український письменник, автор історично-детективних романів Юрій

Даценко. На заняттях розмовного клубу розглядалися теми по автобіографії; культурі мовлення; суржику та впливу мовного середовища на мислення людини; обговорювали як себе поводити, завітавши до закладу громадського обслуговування; ну і звичайно аналізувалися поетичні та прозові твори українських письменників, зокрема: твори Олександра Довженка, поезія Тараса Шевченка та Павла Гірника.

На заняття розмовного клубу запрошуються місцеві письменники, філологи, викладачі навчальних закладів. Учасники обговорюють теми історії, культури українського народу, знайомляться із звичаями та традиціями українців, вдосконалюють власну дикцію за допомогою скоромовок та розбирають правила правопису.

В результаті проведених занять розмовного клубу було зрозуміло, що російськомовним громадянам важко говорити українською. Не писати, не читати, не думати, а саме говорити. Тому головним завданням розмовного клубу української мови є проведення занять з розмовної мови. Під час занять лектори клубу наголошували тим, хто вирішив говорити українською, не боятися. Починати поступово. Виділяти окремі години в родині для спілкування українською. Відповідати рідною мовою у громадських місцях. А ще: дивитися українські фільми, слухати українську музику, читати українські книжки.

В ході проведення занять учасники клубу створили Viber-групу, де обмінюються думками, діляться цікавими відео-сюжетами, вивчають нові слова, які збагачують їх українську.

Бібліотека – це місце співпраці, де люди ростуть і розвиваються, стаючи громадянами майбутньої квітучої України. Лише зрілі особистості та суспільство можуть зрозуміти помилки минулого, подолати виклики війни та використати усі можливості для відновлення.

Повномасштабна війна Росії проти України спричинила стрімке зростання попиту на вивчення української мови та популяризацію не лише української книги, але й більш досконале вивчення української історії, культури. Утверджуючи нашу мову та культуру, ми посилюємо наш фронт, захищаємо нашу незалежність. В громадян нашої держави виник супротив

проти агресора. Зросло бажання говорити рідною мовою, читати рідною мовою. Саме тому, в цьому має допомогти бібліотечна спільнота: посприяти, направити, виправити, порекомендувати на що звернути увагу при вдосконаленні рідної української мови, чи що почитати.

Підводячи підсумки, можна сказати, що бібліотекарі повинні самі цікавитися сучасним літературним процесом, бути обізнаними з творчістю письменників, повинні знайомитися з новинками літератури і, звичайно, популяризувати українську книгу та сприяти розвитку інтересу до неї.

Щоб професійно відповідати користувачам на питання: «Що почитати з української літератури? З чого розпочати? Або з яких книг продовжити?» та якщо ви і собі ставите ці запитання і не знаєте, що обрати першочергово, тоді рекомендуємо добірку онлайн-ресурсів:

1. «Бібліогурман»: блог відділу наукової інформації та бібліографії Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки (<https://bibliogurman23.blogspot.com/>).

2. Від класики до фентезі. Що почитати українською (<https://project.weekend.today/ukrbooks>).

3. Топ 10 книг для саморозвитку у 2024 році (<https://itukraine.org/top-10-knig-dlya-samorozvitku-u-2024-rocz/>).

4. Читаймо українською: 5 книжок сучасних авторів, що захоплюють та надихають (<https://thegard.city/articles/242993/scho-pochitati-ukrainskoju-5-knizhok-suchasnih-avtoriv>).

5. Що читати з класики, щоб нарешті полюбити укрліт (<https://blog.yakaboo.ua/klasyky-shcho-chytaty/>).

6. Які цікаві книги українською варто прочитати сьогодні? (<https://readeat.com/blog/yaki-cikavi-knigi-ukrayinskoju-varto-prochitati-sogodni>).

Використана література:

1. Амеліна Є. Інноваційні послуги сучасних українських бібліотек / Є. Амеліна, В. Пілярчук // Бібліотечна планета. – 2012. – № 1. – С. 14-19.

2. Бейліс Л. Важливі аспекти популяризації української літератури як складової соціокультурної діяльності бібліотек /

Л. Бейліс // Бібліотечна планета. – 2009. – № 4. – С. 8-11.

3. Від традицій до інновацій: сучасні моделі книжкових виставок : метод. рек. / Хмельниц. ОУНБ ім. М. Островського. – Хмельницький, 2013. – 24 с.

4. Шляхта О. Погляд у минуле, вектор у майбутнє / О. Шляхта // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2016. – № 2. – С. 29-32.

5. Бібліотечні практики проти маркерів «руського міра» // Електронне посилання: <https://oth.nlu.org.ua/?p=6227>.

6. Рискальчук О. «Я не хочу розмовляти мовою ворога»: репортаж з курсів вивчення української у Хмельницькому // Електронне посилання: <https://vsim.ua/lyudi/ya-ne-hochu-rozmovlyati-movoyu-voroga-reportazh-z-kursiv-vivchennya-uk-11602178.html>.

7. «Скажи мені українською» // Електронне посилання: http://www.ounb.km.ua/news/2022/2022_05_04_3/2022_05_04_3.p hp.

8. Як у Хмельницькому письменник Юрій Даценко вчить переселенців думати та говорити українською // Електронне посилання: https://ye.ua/kultura/58963_Yak_u_Hmelnicomomu_pismennik_Yuriy_Dacenko_vchit_pereselenciv_dumati_ta_govoriti_ukrayinskoyi.htm l.

*Лещук К. Д., бібліотекар I категорії
відділу абонементу*

* * *

ОНЛАЙН-РЕСУРСИ ДЛЯ САМООСВІТИ

Постійна самоосвіта мешканців громад є ключовим фактором для розвитку свідомого громадянського суспільства. У сучасному світі бібліотечним працівникам важливо не лише володіти навичками роботи з інформацією, але й постійно вдосконалювати їх, щоб відповідати швидкозмінним вимогам часу.

Рекомендуємо використовувати наступні онлайн-платформи, які можуть бути корисними як для бібліотекарів, так

і для відвідувачів бібліотек. Навчання на даних платформах ви можете включити у план роботи на наступний рік.

«Дія. Освіта» (<https://osvita.diia.gov.ua/>) є сучасним інструментом для підвищення кваліфікації та самоосвіти як для бібліотекарів, так і для всіх бажаючих. Це частина масштабної державної ініціативи, яка пропонує доступ до великої кількості безкоштовних онлайн-курсів, вебінарів, гайдів, підкастів та навчальних програм. Безкоштовні освітні серіали для тих, хто хоче володіти цифровими навичками, ефективно та безпечно застосовувати технології в роботі, для професійного та особистісного розвитку. Тематика досить різноманітна – «Цифрова грамотність та основи кібергігієни», «Відкриті дані та доступ до публічної інформації», «Особливості процесу розробки державної політики», «Розвиток ІТ на рівні територіальної громади», «Публічні консультації онлайн» та інші.

<https://eduhub.org.ua/> Мережа Українських Освітніх Хабів (Цифрових Освітніх Центрів – DLC) реалізує концепцію Навчання Протягом Життя (Life Long Learning) з метою розвитку людського капіталу України.

Ключовим завданням діяльності Українських Освітніх Хабів є освіта дітей та дорослих задля успішної кар'єри.

<https://eduhub.in.ua/> Платформа – це соціальний інноваційний проект від освітньої агенції Київської міської державної адміністрації. Партнерами Освітнього Хабу міста Києва є Асоціація інноваційної та цифрової освіти, соціальний проект з вивчення іноземних мов «Lingva.Skills», телеканал ICTV, 24 канал, ТРК Київ.

Які курси там можна знайти: з продажів і комунікацій, управління людьми, екології, ораторського мистецтва,

критичного мислення, маркетингу, розвитку пам'яті та багато інших. Є спеціалізовані курси «Школа HR», «Управління людьми та проектами», «Управління містом», «Профорієнтація для школярів», «Персональна ефективність», «Організація івентів», «Школа експортерів».

impactorium

<https://impactorium.org/uk/>

Платформа онлайн-освіти зі сталого розвитку [Impactorium](https://impactorium.org/uk/) допоможе дізнатися більше про Цілі Сталого Розвитку і розпочати їх реалізацію через реальні великі та малі кроки.

Основна мета платформи – сприяти сталому мисленню та впровадженню Цілей сталого розвитку на особистому, професійному та національному рівнях, збільшити кількість свідомих громадян, що прагнуть зберегти нашу планету, залучити суспільство до впровадження корпоративної соціальної відповідальності на роботі. Особливостями платформи є короткі онлайн-майстеркласи, тренінги, семінари на відповідні теми. Тут можна знайти онлайн-імітаційну гру задля сталого мислення. Є можливість отримати сертифікат за курс/майстерклас або диплом за певний набір – платформа онлайн-освіти зі сталого розвитку.

PROMETHEUS

Платформа

Прометеус

(<https://prometheus.org.ua/>)

містить онлайн-курси від викладачів провідних українських вищих навчальних закладів. Бізнес-англійська, підготовка до ЗНО, фінансовий менеджмент, історія, культурологія, філософія, основи програмування та багато іншого ви можете знайти на цьому сайті. Після вивчення матеріалу ви проходите онлайн-тестування та отримуєте сертифікат, затверджений викладачем курсу. Всі лекції викладаються українською мовою, а навчання та отримання електронного сертифікату є безкоштовними.

edera

<https://study.ed-era.com/>

Нові якісні онлайн-курси українською мовою пропонує платформа [EdEra](https://study.ed-era.com/). Є лекції з різних тем: українська мова та

література, 3D-моделювання, вивчення основ прав людини тощо. Курси є безкоштовними, створені молодими спеціалістами різних галузей.

Також можна знайти курси з медицини, захисту прав, історії України, англійської мови, підприємництва, програмування.

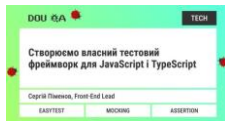

<https://vumonline.ua/> ВУМ online – це освітня ініціатива, яка поширює ідеї та сприяє розвитку громадянського суспільства в Україні. 40 безкоштовних онлайн-курсів українською мовою. Містить не лише різні лекції з певних спеціальностей та галузей, а й, наприклад, навчить правильно розподіляти сімейний бюджет чи контролювати виконання роботи державними установами. Більшість курсів пов'язані з персональним розвитком, підприємництвом, розумінням побудови та діяльності відкритого суспільства і його формування в Україні.

Є-мова – онлайн-платформа для вивчення української мови. Розроблена громадською організацією «Український світ», яка має на меті створити українськомовний культурний простір.

На платформі розміщені курси як з вивчення та популяризації української мови, так і курси культурно-просвітницького характеру, курси підвищення кваліфікації вчителів. Ви можете пройти тест на визначення рівня української мови та замовити онлайнове навчання для себе чи для колег.

Сайт DOU містить не тільки світові та вітчизняні новини IT-сфери, але і добірку прекрасних тематичних курсів. Його зручність полягає в тому, що можна знайти курси українською мовою.

EDX – міжнародна платформа (<https://www.edx.org/>) з великою кількістю безкоштовних масових відкритих інтерактивних курсів, заснована Массачусетським технологічним інститутом і Гарвардським університетом. Платформа є англомовною, але за допомогою перекладача можна прослухати такі інтерактивні курси: «Державна політика як державна стратегія», «Інструменти для академічного залучення до публічної політики», «Аналіз політики з використанням перерваних часових рядів», «Гендер. Чому це має значення», «Цифрова безпека та права людини», «Основи щастя на роботі», «Робота в командах: практичний посібник».

Тим, хто бажає підвищити рівень володіння англійською, радимо звернути увагу на український проект з безкоштовного вивчення англійської мови від Асоціації інноваційної та цифрової освіти та Академії навичок – LINGVA SKILLS.

За результатами проходження вищезазначених онлайн-курсів є можливість отримати сертифікат.

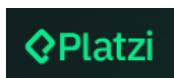
50

LANGUAGES LANGUAGES – онлайн-курси з вивчення 50 різних мов, які викладають на 25 мовах. Тож не залежно від того, якою є ваша рідна мова, українська чи англійська, ви можете освоїти ще десятки мов безкоштовно. Також ресурс є універсальним не тільки у багатомовності: ви можете читати, дивитись відеолекції, завантажувати аудіоуроки, вибирати окремі теми для вивчення та вчитись з різних пристроїв.

Ще одна освітня платформа для вивчення мови – engVid. Цей сайт допоможе тим, хто вивчає англійську мову. Лекції від різних викладачів спрямовані як на базовий рівень знань, так і на тих, хто вже володіє англійською мовою на певному рівні. Також можна обрати лекції в залежності від власних потреб: є бізнес-англійська, англійська для подорожей,

розмовна англійська, граматика та лекції, спрямовані допомогти скласти міжнародний тест на рівень знання англійської мови.

Сайт [Platzi](#) рекомендовано людям, які вже володіють англійською мовою. Адже саме для них, на цьому ресурсі викладають курси з дизайну, ведення бізнесу, програмування та іншого. Окрім того, ви можете пройти тест на ваш рівень володіння вже отриманими навичками із цих спеціальностей.

Англомовна платформа [TED](#), де митці та спеціалісти з різних сфер діляться своїми думками. Більшість контенту подається англійською мовою. Але багато відео перекладені українською. Здебільшого переклад можна знайти у субтитрах. Які лекції там можна знайти: наука, мистецтво, дизайн, політика, культура, бізнес, глобальні проблеми, технології та розваги.

*Грудецька Т. В., завідувача відділом
науково-методичної роботи та
інновацій в бібліотечній справі*

РОЗРАХУНОК РОБОЧОГО ЧАСУ НА 2025 РІК ПРИ 40-ГОДИННОМУ РОБОЧОМУ ТИЖНІ

Стандартна тривалість робочого часу – це найрозширеніший стандарт для повних робочих тижнів і зазвичай становить 40 годин на тиждень, тобто це робочі години працівника, який працює на ставку.

З введенням воєнного стану (Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (<https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>), затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>)) відбулися зміни щодо норм робочого часу. Законом передбачено, що на час воєнного стану не діють такі норми трудового права: скорочення робочого часу на 1 годину перед неробочими та святковими днями; обмеження понаднормових норм роботи; перенесення вихідного дня наступного дня після святкового; заборона на залучення працівників у неробочі дні; відшкодування за працю у свята. Робота у вихідний може бути компенсована іншим днем відпочинку. Працівникам надається основна щорічна відпустка тривалістю 24 дні. На прохання працівника відпустка без збереження заробітної плати може надаватися без обмежень. Усі ці зміни мають діяти до закінчення воєнного стану.

Норма робочого часу на 2025 рік для п'ятиденного робочого тижня розрахована за умови, що воєнний стан діятиме протягом усього 2025 року. При розрахунку тривалості робочого часу використано інтернет-ресурс <https://www.buhoblik.org.ua/kadry-zarplata/vremya/4307-norma-trivalosti-robochogo-chasu-2025.html>.

**Норма робочого часу на 2025 рік
для п'ятиденного робочого тижня**

Квартал/ місяць	Календарні дні	Дні, в які робота не проводиться	Робочі дні	Робочі години	Святкові дні
Січень	31	8	23	184	-
Лютий	28	8	20	160	-
Березень	31	10	21	168	-
За I кв.	90	26	64	512	-
Квітень	30	8	22	176	-
Травень	31	9	22	176	-
Червень	30	9	21	168	-
За II кв.	91	26	65	520	-
Липень	31	8	23	184	-
Серпень	31	10	21	168	-
Вересень	30	8	22	176	-
За III кв.	92	26	66	528	-
Жовтень	31	8	23	184	-
Листопад	30	10	20	160	-
Грудень	31	8	23	184	-
За IV кв.	92	26	66	528	-
2025	365	104	261	2088	-

Бюджет робочого часу на одного працівника – **2088** год.

Довідково:

Відпустки:

щорічна основна відпустка – 24 календарних дні
(18 робочих) – **144** год;

щорічна основна відпустка для осіб з інвалідністю:

I та II групи – 30 календарних днів (21 робочих) –
168 год.;

III група – 26 календарних днів (19 робочих) –
152 год.;

щорічна додаткова відпустка за особливий характер праці надається до 7 календарних днів згідно зі списками посад, робіт та професій, визначених колективним договором;

додаткова відпустка батькам, які працюють і мають 2-х і більше дітей віком до 15 років – 10 календарних днів.

Докладніше про види відпусток у Законі України «Про відпустки» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>).

Специфіка діяльності бібліотекаря також передбачає:

- лікарняні (рекомендовано 3-5 % від бюджету часу);
- невиробничі витрати (господарська робота – 7 %);
- підготовка робочого місця, перепочинок, особисті потреби (10 %);
- час на самоосвіту та поінформованість (5 %).

Віднявши весь час для кожного працівника окремо отримаємо чистий бюджет часу на виробничі процеси та можемо планувати роботу кожного працівника відповідно до Типових норм часу на основні процеси бібліотечної роботи.

Зміст

Актуальні напрямки діяльності бібліотек	3
Обласні заходи з підвищення професійної компетенції бібліотекарів	10
<i>Обласний конкурс</i>	10
<i>Форуми</i>	10
<i>Обласні заходи</i>	11
<i>Заходи з підвищення кваліфікації в рамках обласної програми «Обласна бібліотека – бібліотекам села»</i>	11
Науково-дослідна робота бібліотек	12
Моніторинги діяльності публічних бібліотек	13
Теми проблемних досліджень та консультації працівників Хмельницької ОУНБ	13
Міжнародні дати ООН	15
Програми регіонального розвитку, які продовжують діяти у 2025 році	17
Календарні, пам'ятні та ювілейні дати	19
Краєзнавчі дати	19
Консультації	
<i>Популяризація української мови та літератури в бібліотеці</i>	24
<i>Онлайн-ресурси для самоосвіти</i>	29
Розрахунок робочого часу на 2025 рік при 40-годинному робочому тижні	35
<i>Норма робочого часу на 2025 рік для п'ятиденного робочого тижня</i>	36

Для нотаток

Інформаційне видання

Планування – 2025

Методичні матеріали

Випуск 21

Відповідальна за випуск:

Чабан К. А.

Комп'ютерна верстка, макетування, редагування:

Шмаль Т. А., Дорош В. Ю.

Електронне видання